

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

**Správa o vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti
na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici
za rok 2008**

Správa o vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici za rok 2008

Obsah

- 1. Úvod**
- 2. Výstupy výskumu**
- 3. Financovanie vedy a výskumu – granty**
- 4. Personálne zabezpečenie**
- 5. Doktorandské štúdium**
- 6. Priestorové a materiálne zabezpečenie vedy a výskumu**
- 7. Komplexná akreditácia**
- 8. Zhodnotenie plnenia cieľov v roku 2008**
- 9. Úlohy na rok 2009**

Prílohy

Správa o činnosti Univerzitnej knižnice UMB

Správa o činnosti Ústavu vedy a výskumu UMB

1. Úvod

Ročná sumarizácia vedeckovýskumnej činnosti Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici dáva prehľad o výskumných aktivitách tvorivých pracovníkov univerzity, mapuje publikačnú činnosť, grantové a mobilitné aktivity, personálne a materiálne zabezpečenie vedeckovýskumných aktivít fakúlt Univerzity Mateja Bela. Zároveň stručne hodnotí stav realizácie strategických zámerov v oblasti vedy a výskumu.

Predkladaná správa vychádza z čiastkových správ šiestich fakúlt Univerzity Mateja Bela a Ústavu vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela. Konkrétne údaje personálneho, textového a prílohového charakteru sú súčasťou fakultných správ, v univerzitnej správe sú väčšinou zosumarizované do tabuľkovej podoby.

Vedeckovýskumné priority fakúlt Univerzity Mateja Bela v roku 2008 boli profilované v zmysle vedeckovýskumnej kontinuity fakúlt aj s dôrazom na zámery dlhodobého rozvoja Univerzity Mateja Bela v oblastiach vedy a výskumu.

2. Výstupy výskumu

2.1 Hlavné smery výskumnej, resp. umeleckej činnosti

Štruktúra výstupov úzko súvisí s personálnym obsadením a dlhodobou orientáciou katedier a jednotlivých výskumných tímov. V roku 2008 sa výskum na Univerzite Mateja Bela sústreďoval najmä do nasledovných skupín vedných odborov:

- Humanitné vedy
- Pedagogické vedy
- Spoločenské a behaviorálne vedy

- Ekológia a manažment
- Právo a medzinárodné vzťahy
- Historické vedy a etnológia
- Matematika a štatistika
- Environmentalistika a ekológia
- Informatické vedy, automatizácia a telekomunikácie
- Fyzika a vedy o Zemi a vesmíre
- Chémia, chemická technológia a biotechnológie
- Vedy o živej prírode
- Umenie
- Vedy o športe

Z pohľadu kvantity výstupov možno označiť za dominantné oblasti humanitné vedy, pedagogické vedy, spoločenské vedy a ekonómiu a manažment. Silne zastúpené sú umelecké katedry.

2.2 Publikačná činnosť

Prehľad publikačnej činnosti UMB

Rok	A1	A2	B	C
2004	44	119	39	1098
2005	36	147	61	1247
2006	33	122	25	933
2007	65	167	25	1706
2008	67	144	34	1613

Zdroj: <http://www.library.umb.sk/>
 Údaje podľa CREPČ k 30. 10. 2008

Oproti roku 2007 z tabuľky vyplýva udržanie trendu v počte publikovaných monografií, mierny pokles v počte učebníc, nárast počtu publikovaných karentovaných vedeckých štúdií a mierny pokles počtov ostatných publikácií. Podľa nášho názoru, vzhľadom na veľkosť univerzity je počet publikácií v karentovaných periodikách nedostatočný.

Percentuálny podiel jednotlivých fakúlt UMB na skupinách kategórií publikačnej činnosti v roku vykazovania 2007 a 2008

UMB	A1 2007	A1 2008	A2 2007	A2 2008	B 2007	B 2008	C 2007	C 2008	Spolu 2007	Spolu 2008
FHV	31,9	22,4	22,8	20,1	14,8	7	20,1	21,1	20,7	17,7
FPV	2,9	10,2	13,8	23,6	59,3	72	12,8	19	13,1	31,3
EF	8,7	14,9	26,3	23,6	11,1	14	23,8	23,8	23,3	19,8
PrF	7,3	6	3,0	3,5	0	0	3,8	5,7	3,8	3,8
PdF	39,1	22,4	24,5	18,8	3,7	0,9	28,7	15,5	28,4	14,4
FPVaMV	4,3	11,9	5,4	4,9	0	0	3,5	9,1	3,6	6,5
ÚVV	5,8	11,9	4,2	5,6	11,1	6,1	7,3	5,8	7,1	7,3

Percentuálne podiely v jednotlivých kategóriách publikačnej činnosti sú vypočítané podľa evidovaných počtov k 31. 10. 2008. Posledné stĺpce vyjadrujú vážené počty publikácií v zmysle metodiky tvorby rozpočtu MŠ SR.

Celkovo možno konštatovať pokles výkonu v porovnaní s ostatnými vysokými školami na Slovensku z 7,09 % v roku 2007 na 5,52 % v roku 2008. Táto hodnota je zostavená podľa údajov zaslaných do CREPČ k 31. 10. 2008. V roku 2008 bola zavedená systematická evidencia výstupov umeleckej činnosti, UMB bolo v centrálnom registri zaevidovaných 152 vážených výstupov kategórie Z, 50 výstupov kategórie Y a 157 výstupov kategórie X. UMB tak v rámci SR dosiahla v umeleckých výstupoch podiel 3,21 %.

3. *Financovanie vedy a výskumu – granty*

Financovanie vedy a výskumu na jednotlivých fakultách UMB a ÚVV (len rozpočtové prostriedky) v roku 2007 a 2008 v tis. Sk

Fakulta	Mzdové prostriedky		Bežné výdavky		Kapitálové výdavky		Spolu	
	2007*	2008*	2007**	2008***	2007	2008	2007	2008
FPV	95,30	574,20	30,10	1908,4	123,30	477,00	248,7	2 959,6
FHV+ FIF	147,90	1 055,00	49,20	1 598,70	182,00	31,00	379,1	2 684,70
EF	280,20	787,90	29,00	981,20	310,90	155,80	620,1	1 924,9
FPVaMV	63,90	72,00	22,20	435,10	71,80	0,00	157,9	507,10
PrF	64,10	299,50	19,00	308,60	54,90	173,30	138	781,4
PdF	84,60	420,00	29,10	993,8	185,70	234,90	229,40	1 648,70
ÚVV	9 236,00	11 197,50	4 757,60	5 363,80	229,70	117,40	14223,3	16678,7
UK		0		1471,7		0		1471,7
R-UMB		162,9		6 889,5		0		7052,4
SPOLU v Sk	9 972	14 569	4 936,2	19 938,8	1 158,3	1 189,4	15 996,5	35 709,2
SPOLU V Euro	331	483,6	163,8	661,8	38,4	39,4	530,9	1 185,3

* MP bez OON

** vrátane odvodov do fondov

*** vrátane odvodov do fondov a OON

Prehľad grantov za rok 2007 a 2008 v tis. Sk za obdobie od 1. 11. 2007 do 31. 10. 2008

	DG		ZG		ZG - ostatné	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
FPV	1987	2643	0	0	6334	62
FHV	2470	2285	0	0	231	0
EF	1524	1498	481	667	148	1144
PrF	506	532	0	0	862	19883
FPVaMV	807	1134	0	120	440	209
PdF	2680	3577	0	0	1597	0
Iné	0	0	0	0	7706	0
ÚVV	2791	2329	703	636	0	61
Spolu SK	12765	13998	1184	1423	17318	21359
Spolu Euro	423,7	464,6	39,3	47,2	574,8	708,9

Zdroj: MŠ SR – podklady k rozpočtu

Z tabuľky vyplýva, že v porovnaní s rokom 2007 objem získaných financií z grantov v roku 2008 vzrástol, a to vo všetkých kategóriách. Väčšina získaných finančných zdrojov z výskumných grantov pochádza z domácich grantových agentúr, najmä VEGA, KEGA a APVV. Ako nedostatok pociťujeme malé zapojenie našich výskumných tímov do zahraničných výskumných grantov, v roku 2008 boli na UMB riešené len tri vedeckovýskumné granty podporované európskymi výskumnými agentúrami. V porovnaní s ostatnými vysokými školami v rámci SR považujeme nízky podiel UMB na medzinárodnej výskumnej spolupráci (podiel 0,98 %) za najväčšiu slabinu rezortu vedy a výskumu na UMB. O niečo lepšia je situácia v ostatných zahraničných grantoch, ktoré sú zamerané najmä na vzdelávaciu oblasť a modernizáciu infraštruktúry.

Ostatné zahraničné granty

Fakulta	Názov projektu	Identifikačné číslo projektu podľa zmluvy	Názov programu, v rámci ktorého získal projekt podporu	ZG k 31. 10. 2008 prepočet na tis. SKK
ÚVV UMB	Minimálne množiny v diskkrétnej dynamike	SK-UA-0023-07	Bilaterálna spolupráca	61
EF UMB	Educational contributions to building cohesion within European social and institutional life	47653-IC-1-2007-1-HU-ERASMUS-EUC-1	Leonardo da Vinci - Lifelong learning programme	121
EF UMB	FINAC: Finance and Accounting for Common Europe	47277-1-IC-2004-1-CZ-ERASMUS-PROGUC-1	Socrates - Erasmus	56
EF UMB	Transition of Mentoring Supports Lifelong Learning in Rural Areas	2007-LLP-LdV-TOI-2007-SK-73100950-5	Leonardo da Vinci - Lifelong learning programme	181
EF UMB	GRUNDTVIG - Učiace sa partnerstvá. Program celoživotného vzdelávania.	GRUNDTVIG 84100389/p-BB	Socrates - Erasmus/GRUNDTVIG	434
EF UMB	Erasmus - Spoločný rozvoj študijných programov na strednej a vyššej úrovni	68668-IC-1-2004-PL-ERASMUS-PROGUC-1	Socrates - Erasmus/MANTRA	352
FPVaMV UMB	História, kultúra, jazyky - dôležité prvky európskej integrácie a európskej identity	Jean Monnet Module ref. No. 06/0111	DG Education, LLLP	209
FPV UMB	Search for the onset of deconfinement and the QCD critical point with the help event by event fluctuations		DAAD	62
PrF UMB	Thematic Networks "The Network of European Studies (SENT)"	861/2007	LLL Programme /Erasmus/ "The Network of European Studies (SENT)"	19 883

Zdroj: MŠ SR – podklady k rozpočtu

Zahraničné výskumné granty

Vysoká škola	Názov projektu	Identifikačné číslo projektu podľa zmluvy	Názov programu, v rámci ktorého získal projekt podporu	Objem finančných prostriedkov poskytnutých pre vysokú školu na jej účet k 31. 10. 2008 (v tisícoch v prísl. meny)
ÚVV UMB	Sustainable Development in a Diverse World Network of Excellence	CIT3-CT-2005-513438	6.RP EÚ	21,110
EF UMB	Podpora rozvoja silnej a udržateľnej siete sociálnej ekonomiky v Banskobystrickom kraji	2. slovensko-flámsky projekt č. SLK/002/06	Flámsky projekt HIVA	10,003
EF UMB	The 8th Global Development Network Regional Competition {RRC Vill} CERGE EI Foundation, 2007	RRC VIII-20	Medzinárodný vedecko-výskumný projekt GDN	7,680
EF UMB	Comparative research into current trends in public sector organization (CRIPO)	COST ISO601 ACTION	COST Action	2,000
EF UMB	Finance and Mental Health Services Research training in Developing Central European Countries		Government of California, USA	5,000
FPVaMV UMB	The Picture of Mental Illness in the Czech, Slovak and Croatia Mass Media (Comparative Study)		Finance and Mental Health Service Training in Czech Republic/Central Europe, funded by the Fogarty International Center	5,000

Zdroj: MŠ SR – podklady k rozpočtu

4. Personálne zabezpečenie

Štruktúra pracovníkov podľa kvalifikácie
prepočítaný počet pracovníkov k 31. 10. 2008

Fakulta/ÚVV	Prof.	Doc.	OA s PhD.	SPOLU	OA bez PhD.	Asistenti	SPOLU
FPV	13,08	16,00	44,50	73,58	38,00	3,00	114,58
FHV	27,13	21,48	65,23	113,84	44,20	8,00	166,04
EF	14,98	30,53	50,81	96,32	13,80	27,00	137,12
FPVaMV	6,00	10,25	13,00	29,25	7,91	4,00	41,16
PdF	17,68	29,00	41,93	88,61	23,00	4,40	116,01
PrF	5,75	5,23	14,50	25,48	13,60	0,00	39,08
SPOLU	84,62	112,49	229,97	427,08	140,51	46,46	613,99
ÚVV *	3,31	3,56	20,49	27,36	7,00	0,00	34,36
SPOLU	87,93	116,05	250,46	454,44	147,51	46,40	648,35

* vedecko-výskumní pracovníci

Vývoj kvalifikačnej štruktúry na UMB: Prof + Doc + PhD

prepočítané stavy k 31.10. príslušného roka

Rok	FPV	FHV	FIF	EF	FPVaMV	PrF	PdF	SPOLU	ÚVV *	SPOLU
2002	73,25	59,6	31	46,95	25	18,65	67,98	322,5	0	322,5
2003	66,5	60	23,05	51,63	26,5	17,71	66,84	312,18	0	312,18
2004	70,79	60,25	21,06	51,69	27,58	25,57	66,53	323,47	0	323,47
2005	60,68	53,01	26,88	81,33	25,25	24,12	70,56	341,85	28	369,85
2006	70,33	72,6	25,7	85,63	25	23,48	79,36	382,16	30	412,16
2007	71,48	108,51	0	90,13	25,5	22,25	87,561	405,52	28	433,52
2008	73,58	113,84	0	96,32	29,25	25,48	88,61	427,08	34	461,08

* vedecko-výskumný pracovníci

Zdroj: Personálne oddelenie R-UMB

Univerzita Mateja Bela aj napriek snahe zlepšovať kvalifikačnú štruktúru učiteľov a výskumných pracovníkov nespĺňa kritérium KZU – 6 (počet študentov v ŠP prvého a druhého stupňa na prepočítaný počet vysokoškolských učiteľov s PhD.). Univerzita toto kritérium môže splniť znížením počtu študentov, alebo zvýšením kvalifikácie učiteľov a vedeckých pracovníkov. Z pohľadu zabezpečenia rozvoja univerzity je žiaduce ísť druhou cestou – tzn. zvýšiť podiel učiteľov s PhD. Nakoľko sa tento problém nedarí riešiť dlhší čas navrhujeme pristúpiť k radikálnejším opatreniam (napríklad preradenie učiteľov nespĺňajúcich kvalifikačné požiadavky na pozície lektorov).

V roku 2008 bolo na UMB realizovaných 17 habilitácií (z toho 10 zamestnancov UMB) a 6 vymenúvacích konaní (z toho 4 zamestnanci UMB), udelený bol jeden titul DrSc.

5. Doktorandské štúdium

V treťom stupni štúdia k 31. 10. 2008 bolo zapísaných na nové študijné programy do prvého roka 111 doktorandov, z toho je 57 v dennej forme štúdia. Spolu študuje v doktorandskom štúdiu 386 doktorandov. Kým podiel študentov doktorandského štúdia k študentom prvého a druhého stupňa štúdia tvoril na UMB 2,53 % (podiel na ostatných univerzitách v SR je 5,02 %). Podiel doktorandov na počte doktorandov v SR je 3,94 %. V dennej forme štúdia je zapísaných 152 doktorandov, čo je 39,38 % z celkového počtu doktorandov UMB. Najviac doktorandov má Fakulta humanitných vied 116 študentov, Pedagogická fakulta 83 študentov, Ekonomická fakulta 70 študentov. Právnická fakulta nemá študentov doktorandského štúdia. V roku 2008 doktorandské štúdium úspešne ukončilo 62 absolventov, čo je 16,06 % k počtu študentov.

Aj napriek postupnému zvyšovaniu počtu doktorandov, považujeme podiel počtu doktorandov k celkovému počtu študentov za nízky. Zároveň je potrebné neustále dbať o zvyšovanie úrovne doktorandského štúdia tak, aby absolventi tohto štúdia tvorili elitu vo svojom odbore. Jednou z ciest je konfrontácia našich doktorandov na európskom a medzinárodnom poli, podpora dlhodobých výskumných pobytov na kvalitných medzinárodne uznávaných pracoviskách a ich zapojenie do špičkových výskumných kolektívov.

Počty doktorandov podľa vedných odborov k 31. 10. 2008

Fakulta	Vedný odbor	Počet študentov	
		denná forma	externá forma
EF	Odvetvové a prierezové ekonomiky	0	3
	Riadenie a ekonomika podniku	0	7
FHV	Systematická filozofia	0	1
	Športová edukológia	0	1
	Slovenské dejiny	0	3
FPV	Teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy v špec. teória vyučovania technických odborných predmetov	0	10
	Matematická analýza	0	2
	Teória vyučovania fyziky	0	4
PF	Pedagogická psychológia	0	4
	Teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy v špec. teória vyučovania predmetov na I. stupni ZŠ	0	15
	Pedagogika	0	10
UMB spolu		0	60

Počty doktorandov podľa študijných programov k 31. 10. 2008

Fakulta	Študijný program	Počet študentov	
		denná forma	externá forma
EF	Cestovný ruch	10	9
	Verejná ekonomika a služby	16	6

	Ekonomika a manažment podniku	13	6
FHV	Slovenské dejiny	15	15
	Športová edukológia	4	16
	Systematická filozofia	8	6
	Všeobecná jazykoveda	1	8
	Etika	3	5
	Slovenský jazyk a literatúra	5	7
	Didaktika slovenského jazyka a literatúry	8	5
	Maďarský jazyk a literatúra	4	1
FPVaMV	Medzinárodné vzťahy	9	31
	Teória politiky	4	14
FPV	Environmentálna politika v organizáciách	11	20
	Didaktika odborných technických predmetov - technická výchova	3	2
	Pravdepodobnosť a matematická štatistika	6	1
PF	Pedagogika	9	7
	Predškolská a elementárna pedagogika	13	11
	Didaktika hudobnej edukácie	10	4
PrF	Teória a dejiny štátu a práva	0	0
	Obchodné a finančné právo	0	0
UMB spolu		152	174

Zdroje na krytie štipendií: 84 % pridelené MŠ SR v rámci rozpočtu, 16 % iné zdroje (granty, súkromný sektor, mimorozpočtové zdroje).

6. Priestorové a materiálne zabezpečenie vedy a výskumu

V akreditačnom spise univerzity hodnotili jednotlivé pracoviská priestorové a materiálne vybavenie vedy a výskumu ako postačujúce, resp. dobré. Prekážkou rozvoja experimentálnych vied na FPV UMB je nedostatočné vybavenie laboratórií. Tento problém riešime spoločnými investíciami s Geologickým ústavom SAV a investíciami z mimorozpočtových prostriedkov fakulty. V roku 2008 sa podarilo zlepšiť podmienky na vedu a výskum sprevádzkovaním novej budovy SAV na Ďumbierskej ulici, v ktorej sídlia dve spoločné výskumné pracoviská s ústavmi SAV.

K vedeckej práci je dôležitý prístup k informáciám. V tomto smere došlo k rozvoju služieb metropolitnej siete UMB, menšie investície boli realizované v Univerzitnej knižnici. Univerzita sa zapojila do centrálného projektu smerujúceho k vybudovaniu sietí počítačových gridov čím sa UMB zapojí do medzinárodnej spolupráce a zároveň získa prístup k najmodernejšej počítačovej technológii slúžiacej na spracovanie rozsiahlych databáz a riešenie numericky náročných úloh vedy a výskumu. Ďalšie zlepšovanie materiálneho zabezpečenia vedy a výskumu očakávame v súvislosti s realizáciou grantov podporovaných štrukturálnymi fondmi EÚ: operačný program vzdelávanie, operačný program veda a výskum. V roku 2008 boli na UMB schválené dve centrá excelencie:

- **CaKS - Centrum excelentnosti informatických vied a znalostných systémov (konzorcium FPV UMB, UPJŠ, ŽU),**
- **Centrum excelentnosti so zameraním na výskum otázok národnej a medzinárodnej bezpečnosti (FPVaMV).**

V rámci budovania infraštruktúry uvedených centier excelentnosti očakávame výrazné zlepšenie podmienok na výskum v relevantných oblastiach výskumu na UMB. Univerzita Mateja Bela sa v roku 2009 bude uchádzať o ďalšie zdroje zo štrukturálnych fondov EÚ na podporu a zvyšovanie výskumnej kapacity univerzity.

7. Komplexná akreditácia

V roku 2008 UMB predložila Akreditačnej komisii vlády SR akreditačný spis. Akreditačný spis UMB bol prerokovaný na zasadnutí AK v Žiline dňa 26. 2. 2009 s nasledujúcimi závermi ohľadne plnenia kritérií pre začlenenie VŠ.

KZU 1 – výsledky hodnotenia výskumnej činnosti podľa fakúlt a oblastí výskumu

Fakulta	Oblasť výskumu	Samohodnotenie	Hodnotenie AK
PF			
	Pedagogické vedy	B+	B+
	Humanitné vedy	B-	C
	Umenie	A-	B
	Spoločenské a behaviorálne vedy	B	B-
EF			
	Ekonomia a manažment	A-	A-
FHV			
	Humanitné vedy	B+	B+
	Vedy o športe	B+	B+
	Historické vedy a etnológia	B	B+
FPVaMV			
	Spoločenské a behaviorálne vedy	A-	A
	Právo a medzinárodné vzťahy	A-	B+
FPV			
	Pedagogické vedy	C	C
	Fyzika a Vedy o zemi a vesmíre	C+	C+
	Environmentalistika a ekológia	B-	B
	Chémia, chemická technológia a biotechnológie	C	C-
	Vedy o živej prírode	C+	C+
	Informatické vedy, automatizácia a telekomunikácie	B-	C+
	Matematika a štatistika	A	A
PrF			
	Právo a medzinárodné vzťahy	B	B

Z uvedeného vyplýva, že podmienky kritéria KZU 1 splňujú: PdF UMB, FPVaMV UMB, EF UMB, FHV UMB a PrF UMB. Teda UMB spĺňa kritérium KZU 1.

KZU 2 – Objem financií za výskumné granty, projekty na evidovaný prepočítaný počet docentov, profesorov a tvorivých výskumných pracovníkov

Hodnotenie AK: Objem financií sa hodnotení za jednotlivé obdobie predelený súčtom prepočítaného evidenčného počtu profesorov, docentov a tvorivých výskumných pracovníkov za jednotlivé kalendárne roky hodnoteného obdobia je najmenej 60 000,- Sk. Celkovo je vidieť kontinuálny rast tohto ukazovateľa.

KZU 3 – Počet absolventov doktorandského štúdia

Hodnotenie AK: Najmenej 60 % fakúlt UMB (FHV, FPV, EF, FPVaMV, PF) dosahuje nadpolovičnej väčšine oblastí výskumu zodpovedajúcim uskutočňovaným ŠP tretieho stupňa ročný priemer absolventov doktorandského štúdia v príslušných ŠO na obsadené miesto funkčného profesora najmenej 1/3.

KZU 4 – Výstupy výskumu študentov a absolventov doktorandského štúdia

Fakulta	Oblasť výskumu	Hodnotenie výstupov študentov DŠ
EF UMB	Ekonomia a manažment	B
FHV UMB	Humanitné vedy	B
	Vedy o športe	B
	Historické vedy a etnológia	C+
FPV a MV UMB	Právo a medzinárodné vzťahy	A
	Spoločenské a behaviorálne vedy	B
FPV UMB	Matematika a štatistika	A
	Pedagogické vedy	C
	Fyzika a vedy o Zemi a vesmíre	B
PdF UMB	Pedagogické vedy	A
	Spoločenské a behaviorálne vedy	A
PrF UMB	Právo a medzinárodné vzťahy	C

Hodnotenie AK: Najmenej 60 % fakúlt UMB (FHV, FPV, EF, FPVaMV, PF) dosahuje v nadpolovičnej väčšine výskumu zodpovedajúcim uskutočňovaným ŠP 3. stupňa výstupy výskumu doktorandov v dennej forme štúdia a v externej forme štúdia, ktorí sú na príslušnej VŠ zamestnaní na ustanovený pracovný čas, v hodnotenom období hodnotené podľa vzorky 25 výstupov a podľa kritérií na hodnotenie atribútov výstupu hodnotu najmenej C+.

KZU 5 – Počet doktorandov denného doktorandského štúdia na prepočítaný evidenčný počet docentov a profesorov (funkčné miesta)

ROK	Počet doktorandov			Funkcie /prepočítaný evidenčný počet/			PODIEL (počet doktorandov/počet FM)
	Denní	Ext. doktorandi zam. na UMB	Spolu	Docenti	Profesori	Spolu	
2003	81	96	177	109,27	51,63	160,90	1,1
2004	78	97	175	115,05	51,45	166,50	1,1
2005	124	88	212	116,57	63,31	179,88	1,2
2006	138	75	213	117,46	73,43	190,89	1,1
2007	150	51	201	112,69	78,33	191,02	1,1

Hodnotenie AK: Počet doktorandov denného doktorandského štúdia a doktorandov v externej forme štúdia, ktorí sú na príslušnej VŠ zamestnaní na ustanovený týždenný pracovný čas k prepočítanému evidenčnému počtu docentov a profesorov v kalendárnom roku, v jednotlivých rokoch hodnoteného obdobia je najmenej 1.

KZU 6 – Počet študentov v študijných programoch prvého a druhého stupňa na prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov

Rok	Študenti							SPOLU	Funkcie prepočítaný evidenčný počet				Študenti/ učelia
	Denní			Externí					PhD.	Doc.	Prof.	SPOLU	
	1. stupeň	2. stupeň	Spolu	1. stupeň	2. stupeň	Spolu	Prepočet						
2002	1483	4789	6272	4138	3351	7489	2246,70	8518,70	119,40	119,90	68,00	307,30	27,72
2003	1572	4922	6494	4407	2887	7294	2188,20	8682,20	145,25	109,27	51,63	306,15	28,36
2004	2226	5050	7276	4894	3743	8637	2591,10	9867,10	160,99	115,05	51,45	327,49	30,13
2005	4142	3621	7763	5541	3326	8867	2660,10	10423,10	161,95	116,57	63,31	341,83	30,49
2006	4681	3597	8278	4725	3061	7786	2335,80	10613,80	191,21	117,46	73,43	382,10	27,78
2007	6333	2411	8744	4078	2880	6958	2087,40	10831,40	214,41	112,69	78,33	405,43	26,72

Hodnotenie AK: Počet študentov v ŠP prvého a druhého stupňa v ŠP podľa §53 ods. 3 zákona k 31. októbru príslušného akademického roka na prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov s vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa alebo s vedecko-pedagogickým titulom docent alebo profesor v kalendárnom roku je v jednotlivých rokoch hodnoteného obdobia najviac 20. V hodnotenom období je zaznamenaný mierny pokles sledovaného ukazovateľa. Tento pokles pokračuje aj v roku 2008, keď k 31. 10. 2008 prepočítaný počet študentov spolu je 10614,70 (podľa CRŠ), prepočítaný počet učiteľov s titulom je 428,77 (podľa CRZ) a pomer študentov na učiteľa je 24,76.

8. Zhodnotenie plnenia cieľov v roku 2008

Vedecká rada UMB stanovila na obdobie rokov 2008 – 2012 nasledovné dlhodobé strategické ciele:

1. Dosahovať také výstupy vedy a výskumu, ktoré UMB zaradia medzi univerzitné vysoké školy.
2. Integrovať vedu a výskum na UMB do európskeho a svetového výskumného priestoru.

Realizácia strategických cieľov bude podporená realizáciou čiastkových cieľov a nadväzujúcich opatrení. V roku 2008 sa sústreďíme najmä na nasledovné ciele a opatrenia, ďalšie podrobnosti sa nachádzajú v správach fakúlt:

7.1 Nárast objemu výskumných grantových prostriedkov

Oproti roku 2007 došlo k 9,6 percentnému nárastu získaných finančných prostriedkov v rámci domácich výskumných grantov. Najväčšiu dynamiku rastu možno pozorovať na FPV UMB, Pdf UMB a FPVaMV UMB. K miernemu nárastu došlo pri zahraničných výskumných grantoch, ich počet (6) ani objem získaných finančných prostriedkov (0,98 percentný podiel v rámci SR) považujeme za kriticky nízky. Odlišný pohľad sa ponúka pri započítaní všetkých zahraničných grantov, kde UMB má aj v rámci SR relatívne vysoký podiel, približne 10 %.

7.2 Zvyšovať počet kvalitných, najmä zahraničných publikácií (vedecké monografie, CC publikácie)

Oproti roku 2007 z tabuľky vyplýva udržanie trendu v počte publikovaných monografií, mierny pokles v počte učebníc, nárast počtu publikovaných karentovaných vedeckých štúdií a mierny pokles počtov ostatných publikácií. Podľa nášho názoru, vzhľadom na veľkosť univerzity je počet publikácií v karentovaných periodikách nedostatočný. Taktiež takmer chýbajú vedecké monografie publikované v renomovaných zahraničných vedeckých vydavateľstvách.

7.3 Podpora zriaďovania centier excelentnosti

V roku 2008 reagovala univerzita na prvú výzvu na zriaďovanie centier excelentného výskumu podaním troch grantov do tematických priorít: kultúrne dedičstvo, informačné a komunikačné technológie, bezpečnosť. Z troch projektov nebol schválený projekt zameraný na kultúrne dedičstvo. V súčasnom období prebiehajú prípravné práce súvisiace so zriaďovaním centier excelentnosti:

- **CaKS - Centrum excelentnosti infromatických vied a znalostných systémov (FPV UMB v konzorciu s UPJŠ a ŽU),**
- **Centrum excelentnosti so zameraním na výskum otázok národnej a medzinárodnej bezpečnosti (FPVaMV).**

V súčasnosti pripravujeme projekty do ďalšej výzvy, ktoré budú zamerané na ďalší rozvoj horeuvedených centier excelentnosti. V spolupráci s STU Bratislava sa zapojíme do projektu CEX zameraného na rozvoj cestovného ruchu.

7.4 Zapojenie výskumu do nasledovných priorít:

Kultúrne a umelecké dedičstvo Slovenska, Ochrana životného prostredia, Informačné a komunikačné technológie, Bezpečnosť a obrana, Civilizačné výzvy, podpora riešenia reformy vzdelávacieho systému v SR

Okrem centier excelentného výskumu boli na fakultách a ÚVV realizované nasledovné aktivity:

- vedeckovýskumné úlohy podporované domácimi grantovými agentúrami zamerané na hore uvedené priority
- projekt KTVŠ – diagnostické laboratórium
- projekt zameraný na technologickú inováciu vyučovania tlmočníkov a prekladateľov
- projekt svetového prírodného dedičstva UNESCO „Bukové pralesy Karpát“
- príprava projektu „Centrum výskumu sociálnej ekonomiky a podnikania“
- projekt zameraný na rozvoj funkčnej gramotnosti u žiakov 1. stupňa ZŠ

7.5 Získavanie kvalitných domácich a zahraničných odborníkov

V roku 2008 sme z finančných prostriedkov mzdy veda a výskum podporili dlhodobé pôsobenie významných domácich a zahraničných odborníkov na UMB v nasledovnej štruktúre: FHV UMB – 3, FPV UMB – 1, PdF UMB – 1, PrF UMB – 1, FPVaMV UMB – 1, EF UMB – 1. Program podpory získavania zahraničných odborníkov bude pokračovať aj v tomto roku. Fakulty a ÚVV z vlastnej iniciatívy získali na dlhodobú spoluprácu ďalších významných zahraničných odborníkov, podrobnosti sú uvedené v správach fakúlt.

7.6 Vytváranie miest postdoktorandov

Na Univerzite Mateja Bela boli v roku 2008 vytvorené z centrálnych zdrojov štyri miesta postdoktorandov, z toho dvaja pôsobia na ÚVV, jeden na EF UMB a jeden na PdF UMB. Z fakultnej iniciatívy boli utvorené ďalšie postdoktorandské miesta na PrF UMB (3), PdF UMB (1), ÚVV (1).

7.7 Plnenie kritérií na obsadzovanie miest docentov a profesorov stanovené VR UMB

Na univerzite robí kontrolu plnenia kritérií referát vedy a výskumu. Podľa skúseností z roku 2008 možno konštatovať, že kritériá až na dve výnimky boli v návrhoch dekanov splnené. V prípade neplnenia kritérií sme navrhovali podpísať pracovnú zmluvu na skrátené obdobie dvoch rokov. Niektoré fakulty navrhujú predĺžiť dobu hodnotenia, prípadne udeliť výnimky pre akademických funkcionárov. Na druhej strane, objavujú sa návrhy na väčšiu platovú diferenciaciu v prípadoch, keď kritériá sú výrazne prekračované.

7.8 Prerozdelenie úloh na katedrách s cieľom vytvoriť väčší priestor na vedu a výskum

Podľa informácií z fakúlt došlo k prerozdeleniu vyučovacích povinností tak, aby tvoriví pracovníci, ktorí podávajú vysoký výkon vo vede a výskume mali vytvorený väčší priestor. (FPVaMV UMB, PdF UMB, PrF UMB).

7.9 Jazykové zručnosti zamestnancov

Podľa informácií z fakúlt pri obsadzovaní miest tvorivých zamestnancov je jedno z kritérií aktívne ovládanie cudzieho jazyka. Čo sa neučiteľských pracovníkov týka, niektoré fakulty vyžadujú ovládanie cudzieho jazyka na referentských pozíciách. Podľa dostupných informácií fakulty nemajú zavedený systém na podporu zvyšovania jazykových zručností zamestnancov s výnimkou grantu ESF realizovaného na FPVaMV.

7.10 Doktorandské štúdium

V roku 2008 bolo prijatých 58 nových doktorandov, z toho 3 boli financovaní zo štipendijného fondu UMB. V rámci komplexnej akreditácie UMB požiadala o akreditáciu 3 nových študijných programov 3. stupňa. V roku 2008 boli realizované nasledovné opatrenia:

- a) presmerovať významnú časť finančných prostriedkov akumulovaných v štipendijnom fonde na navýšenie štipendií pre doktorandov,
- b) cielene vychovávať doktorandov v spolupráci a pre potreby podnikateľského sektora za finančnej podpory firiem a ďalších inštitúcií na zmluvnom základe,
- c) vychovávať doktorandov v spolupráci s ústavmi SAV na zmluvnom základe medzi fakultami a jednotlivými ústavmi,
- d) využiť medzinárodné grantové schémy a granty APVV (excelentní školitelia).

Z nich najväčší efekt má opatrenie a). Najmenej sa nám darí v realizácii opatrenia b).

7.11 Vnútoraná grantová agentúra

Na úrovni univerzity sa nepodarilo vyčleniť dostatočné finančné prostriedky na zriadenie a prevádzku vnútornej grantovej agentúry. Niektoré fakulty poskytli obmedzenú podporu vybraným výskumným projektom.

7.12 Aplikovaný výskum a spolupráca s praxou

Vzhľadom na zameranie univerzity je spolupráca s praxou orientovaná najmä na spoločenskú prax v oblasti vzdelávacej sústavy, rezortov kultúry, zahraničných vecí, hospodárstva, obrany, životného prostredia, ako aj spoluprácu s VÚC a samosprávami prevažne na území banskobystrického kraja. Osobitne je potrebné vyzdvihnúť realizáciu projektu „Národný konvent o Európskej únii“, ktorý FPVaMV realizuje v súčinnosti s Úradom vlády SR a MZV SR. Ekonomická fakulta UMB pripravuje otvorenie výskumno-vývojového centra v spolupráci s firmou Microsoft. ÚVV vyvíja kompenzačné pomôcky (softwér) pre nevidomých.

7.13 Spolupráca so SAV, rezortnými a podnikovými výskumnými ústavmi

Kolektív riešiteľov grantovej výskumnej úlohy 6.RP sa uchádza v spolupráci s Ústavom etnológie SAV o Centrum excelencie v rámci SAV. FPV UMB v roku 2008 v spolupráci

s dvoma ústavmi SAV otvorila spoločné vedecko-výskumné pracovisko Geologicko-biologický inštitút so sídlom v Banskej Bystrici. ÚVV obnovil a rozšíril projekt spolupráce s Matematickým ústavom SAV, čo vyvrcholilo založením spoločného pracoviska (Inštitút matematiky a informatiky). FHV UMB realizuje v spolupráci s ústavmi SAV doktorandské štúdium.

7.14 Motivačný systém

Fakulty univerzity a ÚVV uplatňujú rôznou mierou motivačné systémy na podporu aktivít tvorivých pracovníkov v oblasti vedy a výskumu. Motivačný systém je realizovaný priebežne nastavovaním osobného ohodnotenia a jednorázovými odmenami. Kompetencie v tejto oblasti majú dekáni fakúlt. Úlohu vedenia UMB vidíme najmä v metodickej a koordinačnej oblasti. Z centrálnych zdrojov boli v roku 2008 vyčlenené 4 milióny Sk na odmeny, z toho 1,5 milióna Sk za výsledky a ocenenia v oblasti vedy a výskumu. Tieto finančné prostriedky boli rozdelené *podľa centrálnej metodiky zohľadňujúcej strategické zámery vo vede a výskume a vo vzdelávaní*. Fakulty k týmto finančným prostriedkom rôznou mierou prispeli z vlastných zdrojov. Okrem toho boli v jednotlivých kategóriách udelené Ceny rektorky UMB za vedu a výskum za rok 2007. Odmeňovanie pracovníkov UMB bolo v roku 2008 poznačené celkovým deficitom mzdových prostriedkov. Zmena k lepšiemu bude možná len dôraznejším presadením sa UMB vo vede a výskume v rámci SR i medzinárodne a uvážlivou personálnou politikou podporujúcou strategické zámery univerzity. Rezort vedy a výskumu sa významne podieľal na tvorbe vnútorného modelu merania výkonov pracovísk UMB. Bohužiaľ, tento model sa čiastočne dostáva do rozporu s potrebou univerzity vyvíjať tlak na zvyšovanie kvality vedy a výskumu na UMB. Podľa údajov z roku 2007 je na UMB najnižší rozdiel medzi platom profesorov a docentov za rok 2007 a pomerne vysoké ohodnotenie učiteľov bez PhD. Tento stav môže nepriaznivo ovplyvniť garantovanie študijných programov v procese akreditácie slovenských univerzít.

7.15 Administratívna a technická podpora vedy a výskumu

Na úrovni univerzity nedošlo k podstatným zmenám v tejto oblasti. V súčasnosti z dôvodu nábehu veľkých projektov realizovaných s podporou štrukturálnych fondov EÚ vzniká na Rektoráte UMB *Centrum projektovej podpory*, ktoré bude slúžiť na prípravu a administrovanie výskumných projektov. Zároveň bude slúžiť ako metodické a informačné centrum v projektovej oblasti. Zároveň dochádza k zmene organizačného poriadku a ďalším operatívnym opatreniam definujúcim kompetencie a úlohy súvisiace s administráciou veľkých výskumných a rozvojových projektov na UMB. Na fakultách, ktoré sa zapoja do realizácie týchto projektov (napr. zriaďovanie CEX) bude potrebné zrealizovať ďalšie administratívno-technické opatrenia.

7.16 Spolupráca s regiónom a samosprávami

Fakulty majú množstvo aktivít realizovaných v prospech regiónu a samospráv napr. PdF spolupracuje so školami na inováciách vzdelávacích programov, pri vydávaní časopisov, pri otváraní výstav a medzinárodných hudobných festivalov, v projektoch rozvoja mesta Banská Bystrica a pri podnikovom vzdelávaní. ÚVV UMB realizuje výskumné úlohy pre potreby samospráv miest a obcí v oblasti životného prostredia, hospodárstva a histórie. Ekonomická

fakulta realizuje výskumné úlohy zamerané na podporu miestnych ekonomík, cestovného ruchu a ďalšie Fakulta humanitných vied realizuje archeologický výskum v spolupráci so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici.

7.17 Rozvíjať existujúce evaluačné systémy na fakultách s cieľom zladit' ich s metodikou komplexnej akreditácie

V roku 2008 bola zavedená nová metodika vyhodnocovania vedy a výskumu na UMB, ktorá je kompatibilná s metodikou akreditačnej komisie. Táto metodika bola aplikovaná pri hodnotení vedy a výskumu na fakultách. V roku 2011 vykonáme evaluáciu vedy a výskumu za roky 2008 – 2010.

7.18 Všestranná podpora budovaniu materiálno-technickej a informačnej základne na podporu vedy a výskumu na UMB

a) Rozvoj univerzitnej knižnice riešiť komplexným projektom financovaným s využitím eurofondov, v roku 2008 bude pripravený zámer a projekt.

Nebolo možné realizovať kvôli obmedzeniam v existujúcich výzvach. Bolo zrealizovaných niekoľko menších investícií, ktoré zlepšili podmienky v univerzálnej študovni a v študovni na Ružovej ulici. Vo vedení UMB bol prerokovaný inovovaný zámer s cieľom umiestniť nové priestory UK v areáli na Tajovského ulici, v roku 2009 bola daná úloha spracovať projektový zámer vrátane kalkulácie finančných nákladov.

b) Knižničný informačný systém zabezpečovať tak ako doteraz outsourcingovým spôsobom, rozvíjať a obohacovať jeho služby a prepojitelnosť s ďalšími IS na univerzite (najmä AIS a SOFIA).

Zrealizované, dodávateľ bol požiadaný o rozšírenie služieb o modul evidencie projektov, realizácia projektu súvisiaca s archivovaním a prístupnosťou fondu kvalifikačných prác uviazla kvôli problémom s realizáciou centrálného projektu – zmena odborného garanta i dodávateľa. Prepojitelnosť systémov nie je úplne doriešená, UMB bola objednávateľom len časti IS preto nemá priamy vplyv na všetkých dodávateľov.

c) Získavanie informácií organizovať takým spôsobom, aby sme čo najmenej zaťažovali tvorivých pracovníkov univerzity. To vyžaduje zjednotenie štruktúry získavaných dát na univerzite.

Čiastočne zrealizované, rezort vedy a výskumu sa riadi touto filozofiou. V roku 2008 sme zaviedli nový systém evidencie projektov cez univerzitnú knižnicu.

d) Zabezpečenie prístrojov a ďalšej infraštruktúry riešiť združením finančných prostriedkov so SAV a ďalšími inštitúciami, alebo využitím existujúcej infraštruktúry na Slovensku a v zahraničí.

Zakúpili sme jeden prístroj (rastrovací elektrónový mikroskop) združením prostriedkov s dvoma ústavmi SAV, ďalšie vybavenie laboratórií bolo zakúpené z vlastných zdrojov fakulty a z rozpočtových zdrojov určených na špecifiká.

e) Vytvárať systém administratívnej a technickej podpory pre vedúcich riešiteľov projektov (projektová jednotka, financovanie spoluúčasti).

Centrálne je spolufinancované zriaďovanie CEX (50 percent príspevku UMB) a realizácia projektu z OP vzdelávanie (100 percent príspevku UMB). Zavedením jednotnej evidencie projektov, vznikla pre riešiteľov technicky jednoduchá možnosť požiadať v odôvodnených prípadoch o finančnú spoluúčasť. V súčasnosti prebieha organizačná prestavba systému projektovej podpory. Od 1.4. 2009 vzniká pod gesciou prorektora pre vedu a výskum UMB Centrum projektovej podpory, ktorého hlavnými úlohami je podpora tvorby projektov a administrovanie strategických projektov UMB. Organizačné opatrenia a prerozdelenie kompetencií sa v tejto súvislosti bude dotýkať i ďalších pracovísk rektorátu s cieľom vytvoriť technicko-administratívnu podporu na prípravu a realizáciu veľkých projektov.

7.19 Reorganizovať ÚVV a vytvoriť podmienky pre existenciu fakultných výskumných pracovísk a výskumných pracovníkov na katedrách

V roku 2008 bola vykonaná vnútorná reorganizácia ÚVV. V rámci nej vzniklo pracovisko zamerané na výskum v oblasti enviromentálnych vied. Toto pracovisko získalo niekoľko vynikajúcich vedeckých osobností (prof. Midriak, prof. Vološčuk), ich príchodom vznikla reálna možnosť na zapojenie pracoviska do významných domácich a zahraničných grantových projektov. Zároveň došlo k personálnemu dobudovaniu Inštitútu matematiky a informatiky na ÚVV. Pracovníci ÚVV sa významne zapojili do príprav projektu na zriadenia Centra excelencie v oblasti Informačných a komunikačných technológií. Od roku 2008 v ÚVV pôsobia postdoktorandi, ktorí vykonávajú svoju prácu na fakultách. Najväčší problém momentálnej štruktúry ÚVV je rozpor medzi potrebou centralizovať manažment prostriedkov a ľudí s cieľom podporiť realizáciu strategických zámerov UMB a metodikou akreditácie, ktorá tlačí na decentralizáciu vedeckého potenciálu. V rámci nového modelu je potrebné tiež doriešiť umožnenie priameho garantovania ŠP vysokokvalifikovaným vedeckým pracovníkom ÚVV.

9. Úlohy na rok 2009

1. Univerzitný systém podpory kvalitných (špičkových) odborníkov. Optimalizácia využitia existujúceho výskumného potenciálu univerzity.

Tento cieľ budeme realizovať najmä použitím nepriamych nástrojov, medzi najvýznamnejšie možno zaradiť: novú metodiku rozdeľovania finančných prostriedkov (najmä mzdy-veda), personálna politika cielená na zvyšovanie výkonu vo vede a výskume, prerozdelenie úloh na katedrách s cieľom vytvoriť väčší priestor učiteľom na výskum, organizačné opatrenia na úrovni fakúlt a ÚVV. Dôležitou úlohou bude presadiť „novú personálnu politiku“

do každodenného života na katedrách a fakultách. U pracovníkov, ktorí dlhodobo nejavia záujem o výskumnú prácu uplatniť existujúce pracovné zaradenie – lektor. Ušetrené mzdové prostriedky presmerovať v prospech pracovníkov, ktorí v dlhšom časovom horizonte dosahujú medzinárodne akceptované výstupy vedeckej práce. Okrem iného existuje aj silné ekonomické odôvodnenie navrhovaného postupu. Nový model financovania rozdeľuje až 35 percent mzdových prostriedkov pre učiteľov v závislosti od výkonov vo vede a výskume.

2. Zvýšiť počet doktorandov v existujúcich študijných programoch III. stupňa, zvýšiť kvalitu vedeckej výchovy a akreditovať nové študijné programy III. stupňa.

Spôsob realizácie: . V súčasnosti vidíme nasledovné možnosti zvýšenia počtu doktorandov nad rámec finančných prostriedkov pridelovaných MŠ SR:

- a) presmerovať významnú časť finančných prostriedkov akumulovaných v štipendijnom fonde na navýšenie štipendií pre doktorandov,
- b) cielene vychovávať doktorandov v spolupráci a pre potreby podnikateľského sektora za finančnej podpory firiem a ďalších inštitúcií na zmluvnom základe,
- c) vychovávať doktorandov v spolupráci s ústavmi SAV na zmluvnom základe medzi fakultami a jednotlivými ústavmi,
- d) využiť medzinárodné grantové schémy a granty APVV (excelentní školitelia).

Pri pridelovaní mimorozpočtových prostriedkov v rámci opatrenia a) zohľadniť záujem o štúdium, kvalitu uchádzačov a školiteľov a výstupy akreditácie a evaluácie. Rozhodovanie o pridelení štipendií, prípadne ďalšej podpory by mohlo byť organizované na podobných princípoch ako posudzovanie grantov typu excelentný školiteľ plus doktorand, prípadne excelentný školiteľ plus dvaja doktorandi.

Ďalšou úlohou, ktorú plánujeme doriešiť v roku 2009 je zavedenie systému pridelovania mimoriadnych štipendií na podporu mobilít doktorandov.

3. Vedecký výskum na univerzite rozvíjať v súlade s personálnym obsadením a materiálo-technickou základňou berúc do úvahy priority vo vede a výskume na úrovni Slovenska a EÚ.

Spôsob realizácie:

- a) Vytváranie výskumných kolektívov okolo vedúcich osobností, ktoré dokážu postaviť projekty potvrdené a financované nezávislou grantovou agentúrou, alebo v prípade aplikovaného výskumu, firmami a ďalšími inštitúciami.
- b) V odôvodnených prípadoch podporovať účasť jednotlivcov vo výskumných kolektívoch iných inštitúcií.
- c) Časť kapacity ÚVV orientovať na výskum pre potreby regiónu na zmluvnom základe so samosprávnymi orgánmi na úrovni kraja, miest a obcí. Pokiaľ to bude pre UMB výhodné uchádzať sa o grantové prostriedky EÚ vyčlenené pre podporu regiónov v rámci konzorcií s inými subjektami.

UMB má najväčšie možnosti zapojiť sa do výskumných projektov financovaných z eurofondov v rámci nasledovných tematických priorít EÚ: kultúrne dedičstvo, životné

prostredie, informačné a komunikačné technológie, medzinárodná bezpečnosť a školský systém.

4. Oceňovať jednotlivcov a kolektívy za autorstvo výstupov kategórie A (podľa AK), najmä autorstvo vedeckých monografií vydaných v zahraničí a autorstvo vedeckých štúdií v karentovaných časopisoch. Mimoriadne oceňovať vedúcich veľkých výskumných grantov (napríklad 7 RP, APVV).

Rozvíjať motivačné systémy na úrovni fakúlt s cieľom oceniť jednotlivcov, ktorí najviac prispievajú k výstupom fakulty vo vede a výskume (publikácie, vedúci grantov, školitelia doktorandov a garanti doktorandského štúdia). Na úrovni UMB riešiť ocenenie výnimočných jednotlivcov etablovaných v európskom a svetovom výskumnom priestore.

5. Reorganizovať ÚVV a vytvoriť podmienky pre existenciu fakultných výskumných pracovísk a výskumných pracovníkov na katedrách.

Rozhodujúca masa tvorivého potenciálu univerzity je sústredená na katedrách, preto celkový výkon univerzity podstatne závisí od príspevku učiteľov katedier.

Za pozitíva centralizovaného systému riadenia vedeckých pracovníkov možno označiť:

- a) finančné prostriedky pridelené na vedu a výskum vedecko-výskumným pracovníkom sú čerpané na účely výskumu (nie na pedagogickú oblasť),
- b) centralizované financovanie umožňuje lepšiu kontrolu využitia finančných prostriedkov a tiež kombináciu rozpočtových a mimorozpočtových zdrojov,
- c) zlepšilo sa materiálo-technické vybavenie a podmienky práce výskumných pracovníkov,
- d) narástol počet riešených výskumných grantových,
- e) vytvorením ÚVV vznikla možnosť medziodborovej spolupráce a vytvárania nových riešiteľských kolektívov a tým získavania nových grantov,
- f) ÚVV má nemalý podiel aj na vytváraní rozpočtových prostriedkov – najmä v počte grantových projektov – predovšetkým ako jediný rieši 6 RP EÚ a taktiež ziskom mimorozpočtových prostriedkov,
- g) ÚVV sa podieľa účasťou v Rámcovom programe 6 RP: Network of excellence: *Sustainable Development in a Diverse World (SUS.DIV)* (Trvalo udržateľný rozvoj v diverzifikovanom svete), roky 2005 - 2010 na budovaní sietí excelenstí,
- h) pracovníci ÚVV svojimi výstupmi významne prispievajú ku komplexnej akreditácii fakúlt a univerzity.

Na druhej strane, určitá zmysluplná decentralizácia má svoje výhody. Naším cieľom je posunúť sa smerom k otvorenému systému, ktorý bude využívať výhody oboch systémov. Centralizované riadenie ostane zachované, bude sa však realizovať najmä nepriamymi nástrojmi založenými na výkonových modeloch: meranie výkonov s nadväznosťou na financovanie. Zároveň utvoríme priestor na realizáciu zmysluplných výskumných projektov na fakultách a katedrách a podporíme najlepšie výskumné kolektívy.

Návrh opatrení a spôsob ich realizácie:

- a) Ponechať centralizovaný manažment inštitucionálnych prostriedkov na vedu a výskum – mzdy, odvody, ostatné bežné výdavky a kapitálové výdavky. Prehodnotiť, pokiaľ by došlo k ich významnému navýšeniu.
- b) ÚVV ponechať ako materiálno-technickú základňu zastrešujúcu univerzitné výskumné pracoviská, ktoré sa budú profilovať podľa smerovania prevládajúceho výskumu a budú mať zvýšenú autonómiu v personálnej a vedecko-výskumnej oblasti.
- c) Podporovať zakladanie spoločných pracovísk na báze univerzitných a fakultných výskumných pracovísk, najmä so SAV, rezortnými výskumnými ústavmi a firmami a ďalšími inštitúciami, ktoré podporujú vlastný výskum a vývoj.
- d) Limitované finančné prostriedky pridelovať na podporu konkrétnych výskumných zámerov a na zvyšovanie výkonu a kvality vo vede a výskume. Preferovať financovanie formou spoluúčasti. Časť bežných prostriedkov účelovo vyčleňovať pre UK UMB na akvizíciu vedeckých monografií a on-line prístupy k časopiseckým databázam. Ďalší rozvoj univerzitných pracovísk orientovať takým spôsobom, aby tieto pracoviská neboli v konkurenčnom postavení k fakultám, ale naopak, aby prispievali k rozvoju a zvyšovaniu kvality jednotlivých vedných odborov a napomáhali kvalifikačnému rastu učiteľov a vedeckých pracovníkov na fakultách. Personálnu politiku koordinovať s dekanmi fakúlt a vedúcimi katedier so zohľadnením ich potrieb. Zaviesť taký systém prezentácie výsledkov vo vede a výskume na ÚVV, aby sa výsledky pracovníkov ÚVV započítavali fakultám a študijným programom.
- e) Ďalšie štruktúrovanie a vývoj vedecko-technickej základne na univerzite ponímať ako otvorený a dynamický systém, pričom štruktúra by sa mala prispôbovať požiadavkám a potrebám a nie naopak. Základný princíp pri realizovaní organizačných zmien je princíp: organizačné zmeny musia napomáhať zvyšovaniu výkonu vo vede a výskume.

6. Utvárať podmienky na vytvorenie niekoľkých centier excelentnosti, ktoré by boli potvrdené vonkajšou nezávislou domácou alebo zahraničnou autoritou.

Spôsob realizácie: V rámci príprav na komplexnú akreditáciu vyhladáme pracoviská, ktoré by mohli mať šancu sa presadiť v medzinárodnej konkurencii. Vytipovaným pracoviskám poskytneme podporu pri uchádzaní sa o takýto status. V roku 2009 podáme dva nové projekty do štrukturálnych fondov na dobudovanie už zriadených CEX. V rámci existujúcich možností podáme tri nové projekty zamerané na cestovný ruch, životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Pokračovať bude spolupráca so SAV, najmä rozvoj spoločných pracovísk a spolupráca pri budovaní a využívaní pripravovaného projektu SAV zameraného na vybudovanie vzdelávacieho a kongresového centra SAV v Sásovej.

7. Všestranná podpora budovaniu materiálno-technickej a informačnej základne na podporu vedy a výskumu na UMB.

V súčasnosti pociťujeme naliehavú potrebu investovať do priestorov, materiálneho vybavenia, informačných systémov, nákupu prístrojov a zariadení, akvizície informačných zdrojov na podporu rozvoja vedy a výskumu na univerzite. Nevyhovujúci je existujúci stav Univerzitetnej knižnice UMB, ktorá priestorovo, personálne, materiálno-technickým vybavením a úrovňou poskytovaných služieb zaostáva za európskym štandardom. V súvislosti s rozvojom nových vedných odborov na Fakulte prírodných vied UMB pociťujeme potrebu riešiť nepostačujúce

prístrojové vybavenie. Osobitným a dôležitým problémom je zabezpečenie rozvoja informačných systémov na univerzite.

Spôsob realizácie:

- a) Rozvoj univerzitnej knižnice riešiť komplexným projektom financovaným s využitím eurofondov, v roku 2009 bude pripravený zámer a projekt.
- b) Knižničný informačný systém zabezpečovať tak ako doteraz outsourcingovým spôsobom, rozvíjať a obohacovať jeho služby a prepojitelnosť s ďalšími IS na univerzite (najmä AIS a SOFIA).
- c) Skvalitňovať existujúce informačné databázy s cieľom zjednotiť a zjednodušiť prístup k informáciám. Najmä v rámci centrálného celoslovenského projektu, ktorý bude v špecifických oblastiach rozšírený v rámci budovania centier excelentnosti.
- d) Získavanie informácií organizovať takým spôsobom, aby sme čo najmenej zaťažovali tvorivých pracovníkov univerzity. To vyžaduje zjednotenie štruktúry získavaných dát na univerzite.
- e) Zabezpečenie prístrojov a ďalšej infraštruktúry riešiť združením finančných prostriedkov so SAV a ďalšími inštitúciami, alebo využitím existujúcej infraštruktúry na Slovensku a v zahraničí.
- f) Vytvárať systém administratívnej a technickej podpory pre vedúcich riešiteľov projektov najmä financovaním spoluúčasti, administratívno-technickou podporou pri písaní a realizácii projektov, a zavedením systému administrovania veľkých grantových projektov na univerzite. Významnú časť týchto úloh prevezme Centrum projektovej podpory, ktoré bolo zriadené pod gesciou prorektora pre vedu a výskum od 1. 4. 2009.
- g) Realizovať projekt digitálneho uchovávanía a sprístupnenia záverečných prác študentov a kvalifikačných prác učiteľov.

8. Časť vedeckého potenciálu univerzity orientovať na riešenie výskumných projektov pre potreby praxe, regiónu a univerzity.

Aplikovaný výskum patrí medzi priority súčasnej vlády. Univerzita bude mať možnosti zapojiť sa do riešenia konkrétnych projektov pre potreby praxe.

Spôsob realizácie:

- a) Orientovať časť diplomových a dizertačných prác uvedeným smerom.
- b) V spolupráci s partnermi z praxe a partnerskými univerzitami pripraviť projekty aplikovaného výskumu, ktoré sa budú môcť uchádzať o domáce a zahraničné granty.
- c) Zapojiť sa riešenia úloh v rámci „Regionálnej inovačnej stratégie Banskobystrického kraja“.

9. Reagovať na výpadok centrálnych zdrojov zriadením grantovej agentúry UMB.

Organizačnými opatreniami MŠ SR bude klesať financovanie základného výskumu cez agentúry APVV, KEGA a VEGA a cez MVTS (tieto granty zanikli). Tento výpadok nie je možné okamžite nahradiť finančnými prostriedkami z fondov EÚ, ktoré sú určené najmä na budovanie infraštruktúry. Univerzita musí na tento vývoj reagovať navýšením vlastných finančných zdrojov určených na podporu základného výskumu. Grantová agentúra bude budovaná na nasledovných princípoch:

- princíp rovnosti prístupu a slobody vedeckého bádania,

- princíp súladu so zámermi a potrebami UMB,
- princíp spolufinancovania,
- princíp motivovať o uchádzanie sa o granty z externých zdrojov,
- princíp administratívnej jednoduchosti a transparentnosti,
- princíp zodpovednosti a hospodárnosti.

Prílohy:

Správa o činnosti Univerzitnej knižnice UMB

Správa o činnosti Ústavu vedy a výskumu UMB